

Saatekirje opettajalle

Hyvät opettajat ja kasvattajat, tervetuloa käyttämään Kolkit kierrättää -oppituntimateriaalia, jonka tavoitteena on opettaa kolmosluokkaisille lajittelua ja kierrättämistä sekä kertoa niiden merkityksestä.

Tämä materiaali on syntynyt Mustankorkea Oy:n viestintäprojektin tuloksena, jonka tavoitteena on lisätä kierrätysneuvonnan määrää erityisesti perusopetuksessa. Materiaali on opettajien **vapaasti käytettävissä**. Se on suunnattu erityisesti kolmosluokkalaisille, mutta sitä voi soveltaen käyttää myös alkuopetuksen ryhmille.

Oppituntimateriaali on suunniteltu perusopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja se kytkeytyy vahvasti ympäristöopin kestävä kehityksen teemaan. Materiaali on pyritty suunnittelemaan helpokäyttöiseksi ja toiminnaltaan vaihtelevaksi kokonaisuudeksi.

Oppituntisisältö (**45 min**) koostuu kierrätykseen perehtymisestä (**10 min**), kierrätysleikki-osiosta (**20 min**) sekä kynätehtävistä (**15 min**), joita on mahdollista käyttää joko oppitunnin lisämateriaaleina tai yksittäisinä tehtävinä erikseen. Materiaaliin sisältyy myös kierrätyspuu, jonka avulla kierrätystä voi jatkaa luokassa oppitunnin jälkeen.

Materiaalin suunnittelua ja testausta on tehty yhdessä Keski-Suomen kolmosluokkien opettajien ja oppilaiden kanssa. Kiitokset siis Huhtasuon, Kortepohjan, Normaalikoulun, Palkan yhteiskoulun ja Vihtavuoren kolmosluokkien opettajille ja oppilaille mukana olosta ja arvokkaasta palautteesta materiaalin kehittämiseen liittyen.

Toivomme opettajilta palautetta materiaalin käytöstä ja toimivuudesta. Suoritettuanne oppitunnin voitte täyttää kyselyn Mustankorkean verkkosivulla. Palkitsemme luokat kierrätysdiplomeilla ja tarra-arkeilla.

Iloisia opetustuokioita kierrätyksen parissa!

Opettajan ohjeet 1/2

ENNEN TUNTIA

Tulosta tarvittavat materiaalit.

Avaa tiedosto "tehtavat-1-kierratysvalmennus-mustankorkea".

Tulosta **yksi kappale**. Leikkaa toisistaan irti kierrätysleikkilaput, yksi jokaiselle oppilaalle.
HUOM! Ryhmät jakautuvat tasaisesti, kun aloitat lappujen jakamisen oppilaille siinä järjestyksessä kuin ne materiaaleissa ovat.

Avaa tiedosto "tehtavat-2-4-kierratysvalmennus-mustankorkea".

Tulosta **yksi kappale** jokaiselle oppilaalle.

OPPITUNNILLA

Avaa luokan esitysrudulle materiaali "tietopaketti-kierratysvalmennus-mustankorkea". Nyt olette valmiit oppimaan lisää kierrätyksestä!

Aiheeseen orientoituminen

DIAT 1-3: Ällin ja Innon esittely

Pohditaan oppilaiden kanssa kierrätyksen merkitystä; miksi kierrätämme ja miksi se on ylipäättään tärkeää? Mitä jätteille tapahtuu, kun ne on lajiteltu? Oppilaat voivat viittaamalla kertoa omista kierrätyskokemuksistaan ja mielipiteistään aiheeseen liittyen.

Tietopaketti

DIA 4: Miksi kierrätämme?

Diassa esitellään maapallon luonnonvaroja ja niiden rajallisuutta. Luonnonvarojen tulee kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti täyttää maapallon nykyisen väestön ja tulevien sukupolvien tarpeet. Oppilailta voi kysyä tietävätkö he, mitä esimerkiksi hiekasta tai öljystä voidaan valmistaa ja miten luonnonvaroja voisi itse säästää.

DIA 5: Miksi kierrätämme?

Esimerkki kierrätyksen hyödyistä; paperia ja kartonkia pystytään hyödyntämään neitseellisiä luonnonvaroja korvaavana raaka-aineena, jolloin uusia puita ei tarvitse kaataa yhtä paljon tuotteiden valmistusta varten.

JATKUU >>

Opettajan ohjeet 2/2

DIA 6: Ennen ja nyt

Diassa käydään läpi jätteiden käsittelyä ennen ja nyt. Aiemmin lähes kaikki jätteet vietiin kaatopaikoille, jolloin luonnonvarojen kierrätyksen sijaan tuotteita valmistettiin vain uusista (neitseellisistä) raaka-aineista. Jätteet haudattiin ja niiden varastointiin tarvittiin paljon tilaa. Myös eläimet, kuten rotat ja linnut, kävivät syömässä ja levittämässä jätteitä kaatopaikoilla.

Nykyisin Suomessa voidaan lajitella ja kierrättää lähes kaikki kotitalouksien jätteet. Lopuspajotuspaikoille eli kaatopaikoille päätyy enää vain murto-osa kaikista jätteistä.

Oppilaiden kanssa voidaan käydä läpi kuvan avulla yleisimpiä jätelajeja sekä keskustella, mitä jätteitä heidän kotonaan kierrätetään.

DIA 7: Mustankorkean Monsteri

Diassa kerrotaan biojätteen matkasta Monsterin avulla. Biojäte käsitellään paikallisesti meillä Mustankorkealla Jyväskylässä.

Kierrätysleikki ja kynätehtävät

DIA 8: Aika kierrätysleikille ja kynätehtäville

Nyt on aika viedä tiedot ja taidot käytäntöön! Ensimmäisenä (**tehtävä 1**) on vuorossa kierrätysleikki, jossa oppilaat pääsevät liikkumaan luokassa. Sen jälkeen luvassa on itsenäisesti tehtäviä kynätehtäviä (**tehtävät 2-4**) sen mukaan, miten paljon aikaa on käytettävissä.

Kotitehtävät

DIA 9: Oma kotitehtävä ja yhteinen kotitehtävä

Tutustukaa kotitehtäviin. Yhteistä kotitehtävää varten opettaja tulostaa luokan seinälle A3-koossa kierrätyspuun "**kierratyspuu-A3-kierratysvalmennus-mustankorkea**".

Väritä kuvasta yksi pallura aina, kun oppilas kierrättää kyseisen jätelajin roskan kotona.

Lisämateriaalit

JÄTTEEN UUSI ELÄMÄ: Mitä kierrätetyistä jätteistä tulee?

Jos aikaa on tai haluatte palata aiheeseen myöhemmin, on käytössänne lisämateriaali. Sen avulla voitte käydä läpi, mitä kierrätetyistä jätteistä syntyy.

TARINA: Tarina Mustankorkean Monsterista

Jos haluatte, voitte lukea äidinkielen tunnilla valloittavan tarinan Monsterista.

Vastaukset

Tehtävä 1: Etsi jätekamu

Jos laput jakaa oppilaille tässä järjestyksessä, tulee ryhmien koosta melko tasaiset. Lisäksi lopussa on roskia, joita voi ottaa mukaan, jos luokkakoko on suurempi.

OIKEAT VASTAUKSET:

Sateenvarjo (sekajäte)
Purukumi (sekajäte)
Hyppynaru (sekajäte)

Banaaninkuoret (biojäte)
Siemenkoti (biojäte)
Talouspaperi (biojäte)

Pitsalaatikko (kartonki)
Pahvilaatikko (kartonki)
Maitotölkki (kartonki)

Sipsipussi (muovipakkaus)
Kuplamuovi (muovipakkaus)
Hammastahnaputkilo (muovipakkaus)

Paperilennokki (paperi)
Aikakauslehti (paperi)
Kirjekuori (paperi)

Puhelin (sähkölaite)
Kuulokkeet (sähkölaite)
Latausjohto (sähkölaite)

Puhelimen akku (paristot ja pienakut)
Paristot (paristot ja pienakut)
Nappiparistot (paristot ja pienakut)

Hillopurkki (lasipakkaus)
Suolakurkkupurkki (lasipakkaus)

Tonnikalatölkki (metalli)
Klemmari (metalli)

Sähköinen lelu (sähkölaite)
Munakenno (kartonki)
Teepussi (biojäte)
Wc-paperihylsy (kartonki)
Banaaninkuoret (biojäte)

Vastaukset

Tehtävä 2: Etsi ja väritä

Tehtävässä harjoitellaan kierrätettävien asioiden lajittelua oikeisiin jätelajeihin. Ensimmäinen kohta on kirjoitettu ja väritetty malliksi. Tehtävän tukena ovat jättekuvakkeet, joista voi muistella eri jätelajeja. Tehtävän kesto on noin 5–10 minuuttia.

OIKEAT VASTAUKSET:

Sateenvarjo (sekajäte)

Siemenkoti (biojäte)

Sipsipussi (muovipakkaus)
Hammastahnaputkilo (muovipakkaus)

Pitsalaatikko (kartonki)
Maitotölkki (kartonki)
Munakenno (kartonki)

Hillopurkki (lasipakkaus)

Klemmari (metalli)
Tonnikalapurkki (metalli)

Aikakauslehti (paperi)

Paristot (paristot ja pienakut)

Latausjohto (sähkölaite)
Kauko-ohjattava leluauto (sähkölaite)
Puhelin (sähkölaite)
Kuulokkeet (sähkölaite)

Vastaukset

Tehtävä 3: Kierrätysristikko

KOHTA 1: Kierrätysristikossa oppilaat ratkaisevat vihjeiden avulla, mitä kierrätettäviä asioita ristikosta löytyy.

OIKEAT VASTAUKSET:

1. Paperikassi
2. Muovikääre
3. Talouspaperi
4. Säilyketölkki
5. Siemenkota
6. Folio
7. Teepussi
8. Maitotölkki
9. Limsapullo
10. Lasipurkki

KOHTA 2: Kierrätysristikossa ratkaistut asiat (eli roskat) lajitellaan oikeisiin jätelajeihin. Merkitse kunkin jätelajin perään oikeat roskien numerot.

OIKEAT VASTAUKSET:

Muovipakkaus: 2
Metalli: 4 ja 6
Palautuspullo: 9
Kartonki: 1 ja 8
Biojäte: 3, 5 ja 7
Lasipakkaus: 10

Vastaukset

Tehtävä 4: Ruoki Monsteria

Tehtävässä oppilaiden tulee löytää Mustankorkean Monsterille sopivaa ruokaa eli ympyröidä biojätteitä hassuista vaihtoehtoista.

OIKEAT VASTAUKSET:

Lautasliinalaatikko
Kahvinpurukeitos
Perunankuoripyörökät
Otin-liikaa-en-jaksa-enää -omeletti
Sipulinkuorisalaatti

Väärät kohdat:

Sekäjätesörsseli ja **muovipussimuhennos** eivät ole biohajoavia jätteitä, joten niitä ei voi syöttää Monsterille.

Koirankakkakokkeli hajoo, mutta ulosteita ei saa laittaa biojätteeseen hygieenisyiden vuoksi.

Munankuorimarinadi on myös periaatteessa biohajoavaa jätettä, mutta biojätelaitoksen mädätys- ja kompostointiprosesseihin munankuorien hajoamisaika on liian pitkä.